

Prikprodukter

Prikprodukt

Vi vil ikke definere nogen måde at gange vektorer sammen. Vi vil i stedet definere det såkaldte prikprodukt. Dette kan blandt andet bruges til at bestemme vinklen mellem to vektorer.

Definition 1.1. Lad \vec{v} og \vec{w} være defineret som

$$\vec{v} = \begin{pmatrix} v_1 \\ v_2 \end{pmatrix}, \text{ og } \vec{w} = \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \end{pmatrix}.$$

Så defineres *prikproduktet* eller *skalarproduktet* mellem \vec{v} og \vec{w} som

$$v \cdot w = v_1 w_1 + v_2 w_2.$$

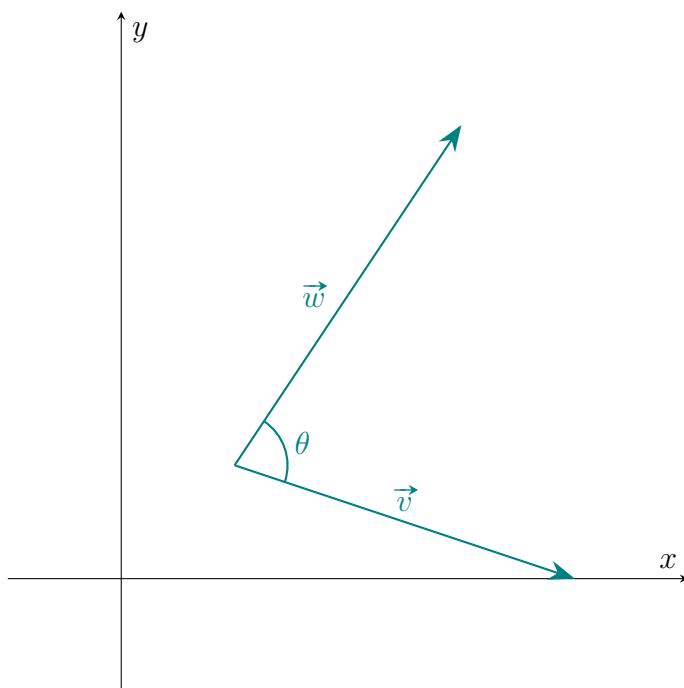
Dette skrives også til tider $\langle \vec{v}, \vec{w} \rangle$.

Eksempel 1.2. Lad $\vec{v} = \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \end{pmatrix}$ og lad $\vec{w} = \begin{pmatrix} -2 \\ 5 \end{pmatrix}$. Så kan vi bestemme prikproduktet mellem \vec{v} og \vec{w} som

$$\vec{v} \cdot \vec{w} = 2 \cdot (-2) + 2 \cdot 5 = 6.$$

Vinkler mellem vektorer

Prikproduktet relaterer sig til vinklen mellem vektorer. Vi skal senere se, hvordan vi kan bestemme vinklen mellem to vektorer. Vinklen mellem to vektorer \vec{v} og \vec{w} noteres som $\angle(\vec{v}, \vec{w})$. På Figur 1 er vinklen mellem to vektorer illustreret

Figur 1: Vinkel mellem to vektorer

Hvis vinklen mellem to vektorer \vec{v} og \vec{w} er 90° , altså at $\angle(\vec{v}, \vec{w}) = 90^\circ$, så siger vi, at vektorerne er vinkelrette eller *orthogonale*. Vi skriver da $\vec{w} \perp \vec{v}$.

Sætning 2.1. To vektorer \vec{v} og \vec{w} er orthogonale hvis og kun hvis $\vec{v} \cdot \vec{w} = 0$.

Vi vil senere se mere præcist hvordan sammenhængen mellem vinklen mellem vektorer og prikproduktet er.

Eksempel 2.2. Vi vil afgøre, om $\vec{v} = \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \end{pmatrix}$ og $\vec{w} = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \end{pmatrix}$ er orthogonale. Vi bestemmer derfor prikproduktet

$$\vec{v} \cdot \vec{w} = 2 \cdot (-1) + 2 \cdot 1 = 0.$$

Derfor ved vi, at vinklen mellem de to vektorer er 0° , og at de derfor er orthogonale eller vinkelrette.

Opgave 1

i) Bestem prikproduktet mellem følgende vektorer

1) $\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$

2) $\begin{pmatrix} 4 \\ 5 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} -2 \\ 6 \end{pmatrix}$

3) $\begin{pmatrix} 12 \\ 15 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} -3 \\ 14 \end{pmatrix}$

4) $\begin{pmatrix} -2 \\ -5 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} 0.5 \\ -12 \end{pmatrix}$

Opgave 2

Afgør hvilke af følgende par af vektorer, der er orthogonale

1) $\begin{pmatrix} 2 \\ 5 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} -10 \\ 4 \end{pmatrix}$

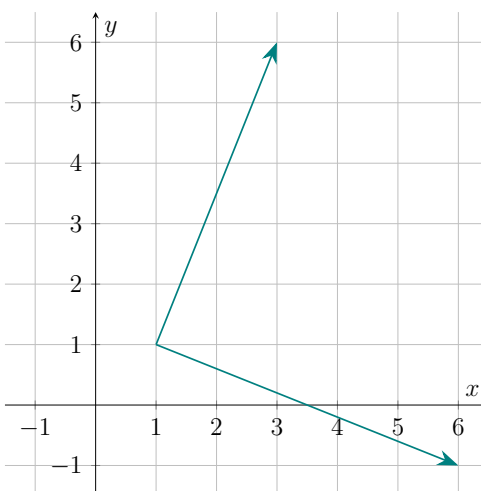
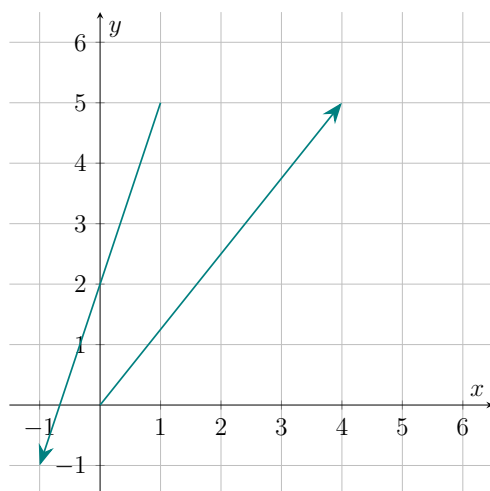
2) $\begin{pmatrix} 4 \\ 11 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} -12 \\ 3 \end{pmatrix}$

3) $\begin{pmatrix} -0.5 \\ 3 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} 12 \\ 0 \end{pmatrix}$

4) $\begin{pmatrix} \frac{1}{4} \\ -8 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} 16 \\ \frac{1}{2} \end{pmatrix}$

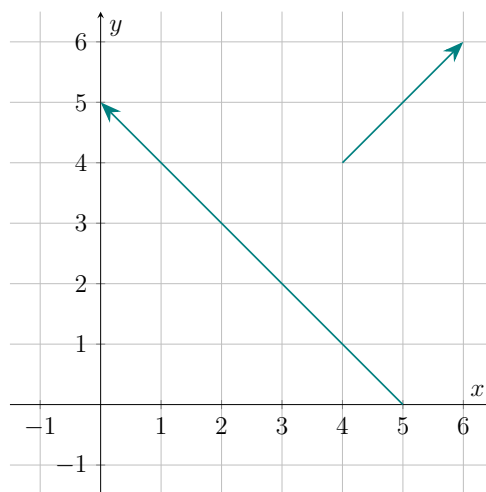
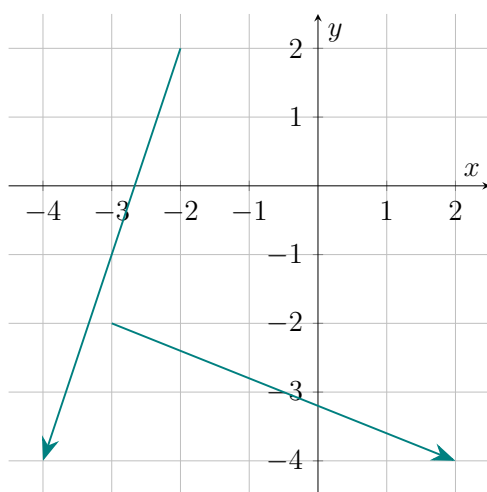
Opgave 3

Bestem prikproduktet mellem følgende vektorer.

Opgave 4

Afgør hvilke af følgende par af vektorer, der er orthogonale

Opgave 5

Fire punkter er givet ved $A(2, 2)$, $B(5, 4)$, $C(-2, 7)$ og $D(-7, -3)$.

- Bestem $\overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{CD}$
- Afgør om \overrightarrow{AC} og \overrightarrow{DB} er orthogonale

Opgave 6

To vektorer er givet ved

$$\vec{a} = \begin{pmatrix} x^2 - 2 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ og } \vec{b} = \begin{pmatrix} 1 \\ x \end{pmatrix}$$

- Bestem x , så \vec{a} og \vec{b} er orthogonale.